بەکورتی 18: لوغز... ناواخنی لوغزی مۆدێرن نییە..
ئازاد حەمە

لوغزکان puzzle لەوێژن لە نگوتراو، لە پنهانیی(نهێنی) و تا دێیش بخوازێت لە گومانایی. پەردە لەسەر لوغز لادانیش سانا نییە و بەهێکەوتیش نییە، کە زۆرجار هێکەوتی لوغزێک دەکەین. وەکچوون لەنێوان لوغزکاندا هەن، لە لوغز(مەتەڵ)هەر لوغزێ و جێی باس و مشتومڕە. جاریوایە لوغزێک شوێنپێیی لوغزێکی دی هەڵدەگرێت بەڵام گشت لوغزێک میکانیزمیی ناوەکیی خۆی هەیە. لەهەرکۆشش بیین هەندی هەندی لوغزکان بەرەکمانەدەگرن و گیردەی خۆیانماندەکەن. گومانیشناوێت، شاکارێ ئەدەبییە فەلسەفییەکان پێن لە لوغز، ئەوەش،کە شاکار دەکاتە شاکار هەر ئەو لوغزیە،کە تیایدا پنهانە. گەلەکجار دەبێین "ئەمە لوغزێکی تیایە"، گەروایە ئەسڵی لوغز چییە؟ چۆن لوغز دەناسیینەوە و چۆن دروستدەبێت؟ باشە لوغز دەمێنێتەوە؟واتە لوغز هەمیشەییە؟ لوغزکان لە کولتورەکەوە بۆ کولتورێکی دی هاوشێوەن؟ کردنەوەی لوغز ئاسانە؟ ئەی لوغزی مرۆڤ و بوونەوەرەکانی تر هاوجۆری یەکن؟ ئەوکاتەی لوغز لوغزبوونی خۆی لەدەستدەدات دەبێتە چیی؟ باشە تەبەنیی لوغزی هەگڵزی مە وەک لوغزکانی هەگڵزی نەر وابێت؟ لوغزکانمان بۆ چی ناوزەدبکەین؟ شێتیی لوغز نییە؟

لوغز چییە؟ لوغز ئەو شتەیە،یان کەسەیە، کە نایزانین، گومڕا و نادیارە. شتەکە جارێ داخراو و نهێنییە. داخراوییەکەی کردنەوە(واڵاکردن) داوادەکات. ئەبەتە واڵاکردنی لوغز توانای دەوێت، هەزەک لە بیرکردنەوە و تەماڵانی پێویستە. کاتێک لوغز دەچێتە خانەی لوغزبوونەوە، کە شتەکە یان کەسەکە داخراو داپشراوبێت. ئەم تایبەتمەندییە داوای کردنەوە و ئاشکراکردنمان لەدەکات. بەیە کرداری دەخوازی لوغز، هەروەک نهێنی، کردنەوە و ئاشکراکردنە. بەمجۆرەبێت،لوغز لەبەردەم شیکارییدایە، وەک گشت هاوکێشەیەکی بیرکاریی پێویستی بە چارسەرە. حەلکردنی لوغزیش Solve puzzle لەرەوەدەستپێدەکات.

مرۆڤبوون لوغزە گەورەکەیە. ئەوەش،کە مرۆڤ لەناو گشت بوونەوەرەکانیتردا عەقڵی هەیە ماهیەتی لوغزی مرۆڤە. لەبەرئەوە بۆ هێکەوت نییە تەنیا مرۆڤ دەتوانێت لوغزی هەبێت و هەوڵی کردنەوەشی

بدات. جا لەو شوێنەی لوغزێک هەیە، عەقڵێک هەیە، تەقڵایەکیش بە کردنەوەی ئەو لوغزە لێئارادایە. دوای کردنەوەی لوغزەکانیش دەنگە روبەرووی ئەو ببینەوە، کە ئەو لوغزە بەشە، ئەوی دی کرچوکاڵیان دژوار و نهێنییەئامێزە.
کەوابێت لەسەر بناغەی گوتنەکانی لایسەرەوە، دەپرسین: لوغزی سیروسمەرە چ جۆرە لوغزێکە؟ هەر ئەوەی کە ئەمە هەین ئەوە لوغزە، ئیدی سیروسمەرەیی لە لوغزدا بەشێکە لە دیرەکی بەلوغزبوون.ئەوەش کە لە کات و شوێنێکدا بژیین کە لە لوغزببینەوە(کات و شوێنێک بە لوغزبێت) مژارێکی ئاڵۆزە. بۆ؟ چونکە ئەمە لەگەڵ لوغز لەدایکدەبین. لوغز تیامانایە، خەمان،وەک مرۆڤ، بەرهەمهێنەری لوغزیین. لەدایکبوون و مردگ لوغزاوییە. ئەبەتە مردگیش شای لوغزکانە.
دەنگە دەرفەتی ئەوەمان هەبێت لوغزێک لە لوغزکانی خەمان یان ئەویتر بکەینەوە، لە بەوە تەوی لوغز وشکنابێت. وەکیتریش، لەگەڵ هاوشێوەیی بەشێک لە لوغزکان بەڵام بە هەمان ڕادەچکەی یەکدیدا ناڕۆن. زۆرکیش لە ئەمە تا سەر ئەسقان لە لوغز دەترسێت، بەزار و شکەتە بەدەست لوغزکانی ژیان و بوونەوە.لە لوغز چارەنووسمانە، بەشکە لە ئەمە، لە بوونمان. ئیدی هەڵهاتن لە لوغز ئەستەمە.
لوغزکان هەنیندەوەی خەیانیان هەیە، لەگەڵ زۆرێک لە هاوشێوەیی لەنێوان لوغزکانی مرۆڤ، لە کارتکەریی جیاکان ناواخن و کاکڵی لوغزکان دەگۆڕێت.هەندێک لوغز لە ئافراندنەوە نزیکە. هەندێکی تر مەدەلێکە بە بیرکردنەوە، هەندێکی دی، تاچاوبەکا توانای گۆڕینی ڕوانین و بینینمانی هەیە.
مایەوە ئەوەش بڵێین، کە لوغزی ڕەگەزی مە وەک لوغزی ڕەگەزی نەر نییە. ڕەگەزی مە هەر خۆی لوغزە، واتە ئەوەی ئەو مێیە ئەوە شای لوغزکانیەتی. وەکی دی مێبوون بڕینخانەیە، لە زۆرێک لە بڕینکان دووبارە و هەمانن. بۆیە لوغزکانی ڕەگەزی مە هیچکات ناگەن بە باڵای لوغزبوونی بوونی خۆی. چۆن؟ چونکە ئەو،کە مێیە ئەوە لوغز جەوهەریکەیە، ئەوە بەسە بە تێگەیشتن لە ماهیەتی مێبوونی مە.
ڕەنگە لوغزی مێبوون لای شڕپنهاوەر زۆرتر کرابێتەوە. ئەوەتا دەڵێت: "لەدەستدانی جوانیی" لای مە کەشەیە. ئەمە ئەوە(واتە مە یەکسانبێت بە جوانیی) وەک لوغزدەبینین. هاوکات جەغتڵوشدکات کە""ژنان هەموو ژیانیان بە منداڵی دەمێننەوە"" و ""کارکتەری مێینە ئەویە کە هیچ هەستێکی دادپەروەری نییە"". (شڕپنهاوەر) گشت ئەو لایەنانە دەبەستێتەوە بەوەی کە""ژنان هەزی ئیستدلال و بیرکردنەوەیان کەموکوڕیی تیایە""، پەوایە""توانای غەریزەیی ئەوان بە فێبازی و مەیلی بنبڕنەکراویان بە وتنی ئەوەی،کە ڕاست نییە""

بە ئەمە هەموو ئەوانە لوغزن. بەجدی لوغز،کە ژنان رقیان لە گوتنی ئاستیی بێت، یان بڵای ئاستییدا نەچن. ئاماژەبۆئەوەشدەکات کە ""یاکاری و خۆدەرخستن لەژناندا زگماکە"". ئەم لوغزە بە ئەمە ترسناکە. ئەوەتا شێنهاوەر بۆئەودەچێت، کە ""سوێندخواردنی درۆ لە دادگای دادوەریدا زیاتر لەلایەن ژنانەوە ئەنجام دەدرێت نەک لەلایەن پیاوانەوە"".

سەرباری ئەوە، ئەمە پەمانوایە، کە لوغزی مە فریوخودارد و دەسخەیە. چونکە هەگوێیشاڵی لوغزی ڕەگەزی مە بەرهەمیی نامۆیی و وەسیەکانی خۆین. لوغزکانی ڕەگەزی مە نەک هەر فەریادەسی خۆی نیین بگرە گوشارە گەورەشن لەسەر بوونی. ئەمەو تایبەتمەندی لوغزکانی ڕەگەزی مە لە ئاست تایبەتمەندیەکانی خودی ڕەگەزی مەدایە و نەگۆن، و هیوا بەخشیش نیین،کە بتوانن مە لە نامۆیی و وەسیی بخۆن.

لوغزی ژن لوغزکی شارەفمەندانەیی خودی خۆیتیی. هاوکات لوغزی ڕاستەقینەی ژن ئەو لەزەتەیە بە ژیانی دەدات، کە تەنیا پیاو لەو لوغزە حالییە. چونکە وەرگری ڕاستەوخۆی ئەو لوغزیە. لوغزی خانمان لەوەدایە، شێنهاوەر گوتەنی، "باشترین پەرستارن".

دوا قسەمان سەبارەت بە لوغز ئەوەیە، مرۆڤ لە زەرەک لە لوغزکان حالیدەبێت، چونکە لوغز دەچێتە خانەی عەقڵەوە. عەقڵ دروستکەری لوغزە. شتیی بەخۆی لوغز، لە خودی شت لە لوغز حالینییە. شتیی دەخۆکی وەستاوە، لەگەڵ هیوادا یەکناگرێتەوە.لە شتیی بەدەرنییە لە خۆشی، ئەو خۆشییەی،کە شت خۆی لەیبەئاگایە. ئەمەی سەبارەت بە لوغزی شتبوون دەیەیین گرەدراونییە بە نەخۆشییە دەروونییە توندەکانی وەک شیزۆفرینیا،کە تاڕادەیەک هیوا بە چارەسەر بوونیان لەئارادایە. کەواتە شتیی هەروەک مردن لوغزیان تیاپێنهانە و کردنەوەی تەلیسمیشیان سانا نییە.

ئازاد حەمە

پرۆفیسەر لە فەلسەفە لە زانکۆی سلێمانی

بـزانـ مرـقیـت یـان ئـاژ..
نـوزاد بـندی

مرـق بـرزـکانی مـژوو، ئـوانـی مـژوو بـ هـتا هـتایـ ناوی تـمارکردوون، کـسانـکن زیاتر کاریان بـ ئاسوودـ کردنی ئـوانی تر کردووـ نـک بـ خـیان و مـا و منداـیان .
لـناو عـرـبدا حاتـمی تـی بووـ بـ سیمبـوـی خـنـویستی و نـانبدـیی، کـ تاق ئـسپـکـی بـ خـکـکی برسی سـربـیوـ و گـشتـکـی دـرخوارد داون یان ساجی عـلی بریتیـ لـو ساجـی مـی ئیمامی عـلی کـ بـ دـگمـن نـانـکی پـوـ بووـ بـ خـی و مـا و منداـی، هـمیشـ نـانـکانی داوـ بـ هـژاران .
گی قارا ئـو پزیشکـ خـنـویستـ ئازادیخوازـی کـ ژیان و گیانی خـی بـخشی لـ پـناوی ئازاد کردن و خـشگوزـرانیی بـ ئـوانی تر .
تـنانـت هـندـ هـوـستی دیکتاتـران وـک نمونـیـکی پرشنگدار لـ مـژوودا تـمارکراون وـک جـزـف ستالـینی سـرـکی ـوسیای شـرـویی، کاتـ لـ گـرمـی جـنگی جیهانیی دووـمدا ـازی نابـت کوـ دیلـکـی لای ئـمانـکان لـگـ ئـفسـرـکی ئـمانیدا ئـاوگـ بکا. ئـمـ دوو تایبـتمـندیی مرـقبووـنی ئـو دیکتاتـرـ دـردـخات، یـکـمیان کوـی سـرـکی یـکـک لـ دووـم گـورـترین ووـاتی جیهانی ئـو کاتـ ، وـک کوـی هـر کـسـک ئـچـتـ بـرـکانی جـنگ و شـ ئـکا و دیل ئـکرـ. دووـمیشیان کوـی دیلکراوی سـرـک وـک کوـی به دیلگیراوی هـر ـوسیـک ، ئـبـ لـه زیـنداندا بـمـنـتـوـ هـتا جـنگ تـواو ئـبـ.
کاتـ مرـق دادـ و نان و ئاو و خـشگوزـرانیی و داهاتوو بـ مـا و منا ـکـی خـی دابین دـکات، لـ بازنـی ئاژـبووـن دـرنـچووـ، چونکـ هـموو ئاژـ و پـلـوـر و بوونـوـرـک هـوـی یـکبینـی بـ دابین کردنی دادـ و نان و ئاوـ بـ خـزان و بـچووـکانی..
واتا مرـقبووـن پابـندـ بـ ـژـی ئـو خزمـتانـی بـ بـ بـرامبـر پـشکـشی ئـوانی تری دـکـیت ..پابـندـ بـ ـژـی خـمخواردنت بـ ژیان و گوزـران و کـشـکانی ئـوانی تر .
ئـوانـی چوونـتـ مـژووی مرـقایـتیـوـ و بوونـتـ جـگای شانازیی مرـقایـتیی، ئـوانـن کـ بـ ئـوانی تر ژیاون و خـمخـر بوون بـ ئـوانی تر زیاتر لـ خـمخوریـیان بـ خـیان و مـا و منا ـکانیان .
لـناو گیاندارانـدا جـرـکی تر لـ بوونـوـر هـیـ کـ پـیان ئـووترـ دـنـدـ.
دـنـدـ ئـو گیانـدارانـن کـ پـلامـاری ژیـان و هـلانـ و بـچـووی

گیاندارانی تر دەدەن و تەکیان ئەشکەنن و ئەیانکەن بە خواردن بە خەیان و بەچووکانیان. ئەم جۆرە لە گیاندارانترسناکترین و قەزەونترین بوونەوەری سروشتن .
ئەم جۆرە دەندەیە، پێویستووە بە ناو کەمەگای مرۆڤایەتیش، کاتێ کەسانێک ئەبینین هەر بووە ناوەستن ئاژەڵ بن و تەنها هەوە بە خەیان و خەزان و بنەماڵەکانیان بدەن، بەڵکو پەلاماری نان و ژیان و داهات و داهاتووی ئەوانی تر ئەدەن و ..قەرخیان ئەکەن بە خەیان و مناڵ و بنەماڵە و خەزانکانیان.
ئەم جۆرە مرۆڤانە ، نەک هەر ئاژەڵن ، بەڵکو ئاژەڵی ترسناک و دەندەیشن. ناشیرینترین جۆری بوونەوەر و قەزەونترینیانن، کاتێ ئەیانبینیت داهاتی کەمەگایەک و زەوی و ژێر زەوی و قوت و بژێویی ملیانان مرۆڤ، ئەفەنن و ئەدزن و ئەیخەنە خزمەتی خەیان و خەزانکانیان، هیچ باکیان بووە نییە خەڵکێک برسی و بێ ئیش و بێ داهاتوو ، سەرلەشواو و زەلیل بن، تەنانەت چۆڵی لە دەبینن و ..ئەویش دەقەزنەوە بە ئەوەی لە بەرامبەر موچەیەکی کەم چەک بکەنە شانیان و بیانکەن بە پاسەوان و چەکداری خەیان.
لەوەیش زیاتر ، دەندەیی و ترسناکیی ئەم جۆرە ئاژەڵانە، لەو ئاستەدا ناوەستێ، جەنگ و ترس و زیندانی نهەنی دروست دەکەن و چۆڵ لە کوشتن و ئازار و ئەشکەنجەدانی ئەوانە ئەبینن کە مرۆڤن و لە پەناوی گیانەوەری مرۆڤایەتیی و یەکسانییدا هەوە و خەبات ئەکەن .
بەوانە دەسەڵاتدارانی بەغداد و هەرێمی کوردستان، ئەوسا بە ئاشکرا ئەو ئاژەڵە ترسناکە ملیاردەرانە ئەبینیت کە هیچ باکیان بە برسیکردنی میللەتانی عێراق نییە .. بەکاریی و سەرهەڵگرتنی لاوان و داوخانی شار و گوند و شارۆچکەکان و نەمانی خزمەتگوزاریەکان هیچ خەمکیان لەلا دروست ناکات ، تەنها خەمی ئەمان زیاتر کردنی ژمارەی ملیارە دزراوە عەمبارکراوەکانیانە، زیاتر کردنی پارەی زبەلاحەکانی خەیان و مناڵ و خەزانکانیانە .
ئەمانە مژوو ئەیانخاتە ناو زبڵدانکانەوە.. هەتا هەتایە ئەبنە جێی نەفرەت و ڕق و تووڕەیی مرۆڤایەتیی. لە بەرامبەردا میللەتەکانیان ئەبنە قوربانییەکی درژخایەن، درژخایەنتر لە قوربانیانی هەڵەبجە و ناگازاکی و هیرۆشیما.

نەوزاد بەندی

بەکۆدەوترێت مامۆستای سەرکەوتوو؟.. ئامادەکردنی: کارزان عزیز

ڕاپۆرت بە بەشی پەروەردەی قوتابخانەکان

١ـ گونجاندن :
لەم سەردەمی نوێ و سەدەی دیجیتاڵدا مامۆستایان پێویستە نەرم بن و وە بتوانن خۆیان بگونجێنن لەگەڵ هەر شتێک کە بێتە ئاراوە، تەکنەلۆجیای نوێ ڕۆژانە لە گۆشەی زیاتردایە کە دەتوانێت ڕۆڵی فەرمووونی فەرخوازان و ڕۆڵی فەرکردنی مامۆستا بگۆڕێت. توانای خۆ گونجاندن بەهەرێکە کە پێویستە هەموو مامۆستایەک هەیبێت و بتوانێت خۆی بگونجێنێت لەگەڵ شێوازی فەرمووونی فەرخوازان و شێوازی هەڵسوکەوتیان.
٢ـ باوەڕ بە خۆ بوون :
پێویستە هەموو مامۆستایەک باوەڕی نەک هەر بە خۆی بەڵکو بە فەرخوازەکانیشی هەبێت، ئەو کەسەی کە باوەڕی بە خۆی هەیە ئەبێتە هۆی ئەوەی کەسانی دەوروبەریشی باوەڕیان بە خۆیان هەبێت، وە باوەڕ بە خۆ بوونی مامۆستا کاریگەری زۆر ئەبێت و یارمەتی فەرخوازان ئەدات ببنە کەسی باشتر.
٣ـ پەیوەندی (گفتوگۆ) :
پێویستە مامۆستا بتوانێت نەک هەر لەگەڵ فەرخوازان بەڵکو لەگەڵ دایک و باوکیشیان پەیوەندی هەبێت و گفتوگۆ بکات. وە مامۆستا هەموو ڕۆژێکی لەگەڵ فەرخوازان بەسەر دەبات بۆیە پێویستە ڕوون و گشتگیر بێت بە ئەوەی ئامانجێکی بەدەستبهێنێت.
٤ـ بوون بە کۆمەڵێک :
کۆمەڵێک مامۆستا دەتوانن ببن بە تیمێک و بە کۆمەڵ کار بکەن، کاتێک بە کۆمەڵ کاردەکەن، هەڵەکی زیاتر دەدەن بە فەرخوازان بە ئەوەی باشتر فێر ببن و کاتێکی خۆشیان هەبێت. هەروەها هەبوونی پەیوەندی لەگەڵ مامۆستایانی تردا لە ڕێگەی ئینتەرنێتەوە هەکارێکی ترە بۆ سەرکەوتن.

٥ـ بەردەوامبوونی فەربوون :
فەرکردن پرۆسەیەکی فەربوونە بە درێژایی تەمەن. لە کاتێکدا کە مامۆستاشیت هەمیشە شتێک هەیە بۆ ئەوەی فێری ببیت. دونیا بەردەوام

لە گەڵ انکاریدایە، لەگەڵیدا بەرنامە و تەکنەلۆجیای پەروەردەیی، بەیە ئەوە تایبەت کە ئەبەت بەردەوامبیت لەگەڵیدا. ئەو مامەستایەی کە هەمیشە ئامادەیە چەند میلەک زیاتر بەوات بە فەربوون هەمیشە دەبەتە مامەستایەکی کاریگەر و سەرکەوتوو.

٦ـ بیرفراوان :

کاریگەرترین هەکاری مامەستا کە بەکاری بهێنەت بیرکردنەوەیەتی. مامەستایان پەویستە داهێنەربن و بیر لە ڕەگەی تایبەت بکەنەوە بە ئەوەی بەردەوام فەرخوازان ڕاکێشن بە ئەو بابەتەی کە فەریان دەکەن. وە پەویستە مامەستایان ڕەگەی وا بدەزنەوە کە فەرخوازان کاتەکی خەش ببەنە سەر لەگەڵ ئەو وانەیدا و لایان خەشەویست بەت.

٧ـ ڕابەریکردن(سەرکردایەتی) :

مامەستای کاریگەر پەویستە ئامەژگاریکاربەت و بزانەت ڕابەری فەرخوازانی بکات بە ئاڕاستەی دروست. مامەستا نمونەیەکی باشە بە فەرخوازان و ڕابەریان دەکات بەرەو سەرکەوتن.

٨ـ ڕەکخراوەیی :

مامەستای سەرکەوتوو توانای خە ڕەکخستن و خە ئامادەکردنی هەیە بە شتە نەزانراوەکان ، ئەوان هەمیشە ئامادەن بە ڕووبەووونەوەی هەرشتەک کە فەدرەتە بەردەمیان. لەکەینەوە سەلماندوویەتی کە مامەستای ڕەکخراو دەبەتە هەی دروستبوونی ژینگەیەکی کارگەرتر بە فەربوون.

٩ـ نوگەر :

مامەستای سەرکەوتوو ئامادەیە بە تاقیکردنەوەی شتە نوێکان، بە نمونە وەکو بەرنامەی پەروەردەیی و ئامێری ئەلیکترۆنی، نوگەری تەنها تاقیکردنەوەی شتە نوێکان نیە بەکو پرسیارکردنە لە فەرخوازان و دروستکردنی پەیوەندیەکی ڕاستەقینەو چاندنی تەوی داهێنەربوونە، هەروەها وا دەکات لە فەرخوازان خەونی گەورەیان هەبەت و فەری پەکەوە کارکردن و یارمەتیدانی یەکتریان دەکات.

١٠ـ دەسەزی :

دەسەزبوون بە کارەکەت هەکارەکی تری فەرکردنە. پەویستە فەرخوازان هەستی پە بکەن و ببینن کە مامەستاکانیان دەسەزن و خەیان تەرخان کردووە بە فەرکردنیان.

١١ـ توانای بەڕەوەبردنی ناوبانگی ئەنلاین :

بەهرەی فەرکردن لەم سەدە مەدەرنەدا بەتەواوی نوێیە، لەم سەدەی دیجیتاڵیەدا ئەگەر هەمووش نەبەت زەرینەی مامەستایان ئەنلاینن،(واتە ناوبانگەکی ئەنلاینیان هەیە). پەویستە مامەستایان بزانن چەن ناوبانگی ئونلاینیان بەڕەوەدەبەن و دەیپارەزن و تەکنەکەمەایەتیەکان چەن بەکاردەهێنن و ئایا باشە بە ئەوان.

١٢ـ توانای بەڕێزکردن :
مامۆستای سەرکەوتوو ئەزانێت چۆن جۆگەی بەڕێزکردنی وانەکەی بدەزێتەوە. لەم سەدە دیجیتاڵیەدا گرنگە کە ئەو مادە و سەرچاوانە بدەزێتەوە کە سەرنجی فێرخواز ڕادەکێشێت بۆ وانەکە. وە پێویستە سەرنجڕاکێش بوونی وانەکە بۆ فێرخوازان بردەوام بپارێزیت.
١٣ـ تێگەشتن لە تەکنەلۆجیا :
تەکنەلۆجیا بۆ خزمەتی گشت دەکات، مامۆستای سەرکەوتوو نەک هەر لە تەکنەلۆجیای نوێ تێدەگات بەڵکو دەزانێت کام تەکنەلۆجیا و کام تەنەی کۆمپیوتەری بۆ فێرخوازانی دروستە و چۆن بەکاری بهێنن. ئەوە پرسیارێکە کاتی زۆری دەوێت بەڵام کاریگەری زۆریشی دەبێت لەسەر فێرخوازان.
١٤ـ چاودێرانی گەورە :
مامۆستای سەرکەوتوو چاودێرانی گەورەی هەیە بەرامبەر هەموو فێرخوازەکانی، ئەمە سەرەڕای بەرنگاربوونەوە ڕاستی ، بەو واتایە نا کە چاودێرانی هەمان ئاست و هەمان پلە لە هەموو فێرخوازان وەک یەک بکرێت، بەڵکو ڕەچاوی ئەوە ئەکات کە هەر فێرخوازێک توانای چی هەیە و یارمەتیان ئەدات.

١٥ـ توانای بەهێزکردن :
مامۆستای سەرکەوتوو توانای بەهێزکردنی فێرخوازەکانی هەیە، دەتوانێت وایان لە بکات ڕەخنەگرانە بیربکەنەوە، داهێنەربن، نوێگەربن، خۆیان بگونجێنن، ئارام بن ، نەرم بن. بەجۆرێک بەهێزیان دەکات بتوانن کێشەکانیان چارەسەربکەن، یەک ڕوو بن ، ئاوەنێی خۆیان بن. هەڵکارکانی سەرکەوتنیان فەر دەکات نەک هەر لە خوێندنگە بەڵکو بە هەموو ژیانیان.

ئامادەکردنی: کارزان عزیز قوتابی زانکۆ
سالی ٢٠١٦/٢٠١٧